

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ▪ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ▪ ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

ΟΝΟΜΑ: _____
ΗΜ/ΝΙΑ: _____ 21 / 2 / 2026 ΤΜΗΜΑ: _____

Βαθμός %
☺

Α' Ομάδα

A.1. Να γράψετε τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, ανάλογα με το περιεχόμενό της.

(___ /10 μονάδες)

α. Ο Κωνσταντινίδης ενημέρωνε από την Αθήνα τις συμμαχικές δυνάμεις για την κατάσταση του Πόντου.

β. Το «Χάτι Χουμαγιούν» (1856) οδήγησε στη σταδιακή υποχώρηση του δυσμενούς κλίματος για τους υπόδουλους Έλληνες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

γ. Η άφιξη των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής, πέρα από το γεγονός ότι αποτέλεσε μία πρωτοφανή ανθρώπινη τραγωδία, λειτούργησε ως καταλύτης στη δυναμική της ελληνικής κοινωνίας.

δ. Το πιστωτικό σύστημα της χώρας βρισκόταν πραγματικά, κατά το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα σε πρωτόγονη κατάσταση.

ε. Στον οικονομικό τομέα, κατά την περίοδο 1910-1922 ο βενιζελισμός θεωρούσε τους Έλληνες ομογενείς ως μοχλό έκφρασης και ανάπτυξης του ελληνισμού.

A.2. Να καταγράψετε:

(___ /15 μονάδες)

α) το περιεχόμενο του όρου «Φροντιστήριο Τραπεζούντας»

β) το περιεχόμενο του όρου «Συνθήκη φιλίας και συνεργασίας Μπολσεβίκων – Κεμάλ»

B.1. Να αναλύσετε τις αιτίες καθυστέρησης:

α. της ανάπτυξης της **ελληνικής βιομηχανίας** κατά το **τελευταίο τέταρτο** του 19^{ου} αιώνα και των **αρχών** του 20^{ου} (6 μονάδες)

β. της ανάπτυξης του **εργατικού κινήματος** στην Ελλάδα κατά τον 19^ο αιώνα. (8 μονάδες)

(___ /14 μονάδες)

B.2. Να αναφερθείτε:

α) στα **αγροτικά προϊόντα** που εξήγε η Ελλάδα κατά τη διάρκεια του πρώτου αιώνα της ανεξαρτησίας της (6 μονάδες)

β) στα **κυριότερα προϊόντα** στα οποία βασιζόταν η **γεωργική οικονομία** του Πόντου μετά την παραχώρηση των ειδικών προνομίων «Χάτι Σερίφ» και «Χάτι Χουμαγιούν». (5 μονάδες)

(___ /11 μονάδες)

Β' Ομάδα

Γ.1. Αφού λάβετε υπόψη σας τις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες των κειμένων που ακολουθούν, να αναφερθείτε στη **μεθοδευμένη εξόντωση** των Ελλήνων του Πόντου από τους Νεότουρκους και τους Κεμαλικούς κατά την περίοδο **1916-1923**.

(___ /25 μονάδες)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Το 1915 έγινε η γενοκτονία των Αρμενίων με ενάμισι εκατομμύριο νεκρούς, ενώ το 1916 άρχισε η γενοκτονία των Ελλήνων στον Πόντο.

Η σφαγή των Αρμενίων τρομοκράτησε τους Έλληνες του Πόντου, οι οποίοι κατάλαβαν ότι θα ήταν τα επόμενα θύματα. Συγκλονιστική είναι η μαρτυρία του Στάθη Χριστοφορίδη που υπήρξε, το 1915, ακούσιος μάρτυρας της σφαγής των αρμενοπαίδων της Τραπεζούντας. Αναφέρει ότι οι σφαγείς φώναζαν: «Αμποτε και ς' σου Ρωμανίων! Ατουνούς πα' αέτς' θα 'φτάμε!» (Αμποτε και στων Ελλήνων! Και αυτούς έτσι θα κάνουμε). Και τελειώνει την αφήγησή του ο Χριστοφορίδης «Υστερνά ασ' έναν χρόνον, εμάς πα' εκατάστρεψαν». [...] Ήταν τέτοια η ένταση και η έκταση των διωγμών, ώστε ακόμη και οι σύμμαχοι των Τούρκων διατύπωσαν εγγράφως τις αντιρρήσεις τους. Ο μαρκήσιος Pallavicini έγραφε τον Ιανουάριο του 1918: «Είναι σαφές ότι οι εκτοπισμοί του ελληνικού στοιχείου δεν υπαγορεύονται ουδαμώς από στρατιωτικούς λόγους και επιδιώκουν κακώς εννοουμένως πολιτικούς σκοπούς». Την ίδια άποψη εξέφραζαν και σώφρονες Τούρκοι, όπως ο Βεχίπ πασάς, ο οποίος υποστήριζε ότι ο εκτοπισμός των Ελλήνων ήταν περιττός από στρατιωτικής άποψης.

Βλάσης Αγτζίδης, Η γενοκτονία των Ελλήνων στον Πόντο, Καθημερινή, 3 Ιουνίου 2001.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Η διαδικασία εκτοπισμού επιταχύνθηκε μετά την ελληνική απόβαση. [...] Αμάσεια, χωριό Tasona-Hacıbey, έτος 1921, μήνας Ιούνιος, ο Βασίλης Βασιλειάδης αναφέρει: «Τσαπίζαμε καλαμπόκια [...] Έφτασε το μαντάτο. Οι τσέτες του Τοπάλ Οσμάν χτύπησαν το ελληνικό χωριό Hacıbey στις όχθες του ποταμού Yasilirmak. Μάζεψαν όλους τους κατοίκους του χωριού, τους έσφαξαν στις όχθες του ποταμού και τους έριξαν μέσα στα νερά. [...] Διασώθηκαν μόνο 18 άτομα που κρύφτηκαν και παρέμειναν στο χωριό. Όλοι οι άλλοι χάθηκαν.

Pervin Erbil, Η Νιόβη θρηνούσε για τη Μικρά Ασία, Αθήνα, εκδόσεις Τσουκάτου 2004, σελ. 60.

Δ.1. Αφού αξιοποιήσετε τις πληροφορίες από τα ακόλουθα κείμενα και τις συνδυάσετε με τις ιστορικές σας γνώσεις:

α. να εξηγήσετε τους **λόγους** που η χώρα οδηγήθηκε στη σύναψη **νέων δανείων** κατά την περίοδο **1860-1893** καθώς και τους **τρόπους αξιοποίησης** αυτών των δανείων

β. να παρουσιάσετε την **ιδιομορφία** των δανείων που ενέκριναν οι Σύμμαχοι για την Ελλάδα το **1917**, παρουσιάζοντας στη συνέχεια την **χρήση** τους μέχρι το 1920.

(___ /25 μονάδες)

Παράθεμα 1

Συνοπτικά, τα δάνεια του εξωτερικού που συνάφθηκαν κατά την περίοδο 1879-1893 ήταν εννέα. Το ονομαστικό ποσό των δανείων έφθασε τα 640.000.000 φράγκα. Με μόνο εξαίρεση το δάνειο του 1879, δηλαδή 44.000.000, όλα τα άλλα είχαν συναφθεί από τις κυβερνήσεις του Τρικούπη (...) «Ακατανόητον μου φαίνεται πως μέχρι το 1890, οι ξένοι κεφαλαιούχοι εδείχθησαν τόσο πρόθυμοι να μας δανείσωσι τοσαύτα εκατομμύρια», γράφει ο Ανδρεάδης. (...)

Ο ίδιος επικαλείται τρεις λόγους στην προσπάθειά του να εξηγήσει αυτό το παράδοξο. Κατά πρώτο, αναφέρει την εμπιστοσύνη των ξένων προς τον Τρικούπη. Στη συνέχεια, αναφέρει «την περίεργον έλξιν την οποίαν ασκούν γενικώς τα επισφαλή χρεώγραφα». Και τέλος αναφέρει τον τρίτο λόγο, ο οποίος στην ουσία είναι ο μοναδικός: «Οι Ευρωπαίοι κεφαλαιούχοι παρεκινήθησαν να μας δανείσωσι τα εκατομμύρια των λόγω των επικρατούντων εκεί χαμηλών τόκων». Έτσι αν δάνειζαν στην Ελλάδα το έκαναν γιατί άλλες λύσεις στον ευρωπαϊκό χώρο είχαν περιορισθεί. Τα δάνεια δεν έγιναν λόγω της εμπιστοσύνης τους στην Ελλάδα αλλά «παρά την έλλειψιν εμπιστοσύνης». Στόχος των δανειστών

ήταν να έχουν αποκαταστήσει το κεφάλαιό τους το συντομότερο δυνατόν χρονικό διάστημα, ώστε να απαλλαγούν έγκαιρα από τις αγωνίες που τόσο άφθονα τους πρόσφερε ένα κράτος σαν το ελληνικό.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΔ, σελ. 78-79

Παράθεμα 2

Από το συνολικό ποσό των δανείων, ο Ανδρεάδης υπολόγισε σε 100 εκατομμύρια τις στρατιωτικές δαπάνες και 120 περίπου εκατομμύρια τα ποσά που διατέθηκαν για τα δημόσια έργα – σιδηροδρόμους και δρόμους. Τα υπόλοιπα, δηλαδή περίπου τα μισά από το καθαρό προϊόν των δανείων, διατέθηκαν για την κάλυψη των ελλειμμάτων των προϋπολογισμών και για την ίδια εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους. Οι όροι των δανείων επιβάρυναν ακόμη περισσότερο το δημόσιο χρέος. (...) Η υποτίμηση της δραχμής, ήδη από το 1885, αλλά με μεγαλύτερη ένταση από το 1890 και έπειτα, κατέστησε της ετήσιες τοκοχρεολυτικές δόσεις δυσβάστακτες για τον κρατικό προϋπολογισμό.

Χριστίνα Αγριαντώνη, Η ελληνική οικονομία, η συγκρότηση του ελληνικού καπιταλισμού, 1871 – 1909, Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, τόμος 5

Παράθεμα 3

(...) Για να μπορέσει να διεξαγάγει η Ελλάδα τον πόλεμο, οι Σύμμαχοι άνοιξαν πίστωση για την ελληνική κυβέρνηση, μέσω της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας, 12 εκατομμύρια στερλίνες η Αγγλία, 300 εκατομμύρια φράγκα η Γαλλία και 50 εκατομμύρια δολάρια οι Ηνωμένες Πολιτείες. Με βάση αυτές τις πιστώσεις, που θα μπορούσαν να ληφθούν μετά το τέλος του πολέμου, η Εθνική Τράπεζα εξέδωσε τραπεζογραμμάτια που η αξία τους ανερχόταν σε 850 εκατομμύρια δραχμές. Στην πραγματικότητα, μετά την υπογραφή της ειρήνης, η Ελλάδα δεν κατόρθωσε να χρησιμοποιήσει τις πιστώσεις αυτές, εξαιτίας της νομισματικής αστάθειας και της ταχείας υποτίμησης της δραχμής. Στο τέλος του 1920, το σύνολο των γαλλικών πιστώσεων, το μισό των αγγλικών και τα 2/3 των αμερικάνικων παρέμειναν αχρησιμοποίητες. Τέλος, όταν επανήλθε στη χώρα ο Κωνσταντίνος το 1920 ανακλήθηκαν όλες οι πιστώσεις. Έτσι, η Ελλάδα πήρε ελάχιστη οικονομική βοήθεια από τους Συμμάχους κατά τη διάρκεια του πολέμου και βασίστηκε κυρίως στους δικούς της πόρους.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΕ, σελ. 84-85

Σαν σήμερα 21 Φεβρουαρίου...

1821: Σημειώνεται η πρώτη ένοπλη σύγκρουση Ελλήνων υπό τον Βασίλειο Καραβιά και Τούρκων στο Γαλάτσι της Μολδοβλαχίας, δύο μέρες πριν από την έναρξη της Επανάστασης από τον [Αλέξανδρο Υψηλάντη](#).

1913: Έπειτα από διαπραγματεύσεις αντιπροσώπων του Εσάτ Πασά και του Ελληνικού Στρατηγείου Ηπείρου, υπογράφεται συμφωνία, με την οποία παραδίδονται άνευ όρων στον Ελληνικό Στρατό 1.000 Τούρκοι αξιωματικοί, 32.000 άνδρες και 108 πυροβόλα. Έτσι, ο Ελληνικός Στρατός, με επικεφαλής τον Αρχιστράτηγο Διάδοχο Κωνσταντίνο, εισέρχεται απελευθερωτής στην πόλη των Ιωάννινων.

1915: Ο [Ελευθέριος Βενιζέλος](#) παραιτείται από πρωθυπουργός, κατόπιν διαφωνίας του με τον βασιλιά Κωνσταντίνο για τη συμμετοχή της Ελλάδας στον [Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο](#), σηματοδοτώντας την αρχή του εθνικού διχασμού.

1. ☒ Ζωγράφου: **Ι. Χρυσίππου 1**, ☎ 210 7488030 & **ΙΙ. Ξηρογιάννη 10**, ☎ 210 7488180
 2. ☒ Χολαργός: Φανερωμένης 13, ☎ 210 6536551
 3. ☒ Αγία Παρασκευή: Ευεργέτου Γιαβάση 9, πλατεία Αγ. Παρασκευής, ☎ 210 6000031
-